

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนเทศบาลตำบลลาดหญ้า People's Participation in Community Development of Lat Ya Municipality

เฉลิมชาติ สาธิตอนันท์¹ อรนันท์ กลันตปุระ²
Chalermchat Sathitaphinan, Oranun Gluntapura

บทคัดย่อ (Abstract)

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนเทศบาลตำบลลาดหญ้า และเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนเทศบาลตำบลลาดหญ้า ตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ระดับรายได้ อาชีพ โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้ได้แก่ ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลลาดหญ้า ซึ่งมีจำนวน 373 คน โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างง่าย การเก็บข้อมูลใช้แบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนเทศบาลตำบลลาดหญ้า ในภาพรวมมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนอยู่ในระดับมาก การพิสูจน์สมมติฐาน พบว่า เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ระดับรายได้ อาชีพ แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาแตกต่างกัน

คำสำคัญ (Keywords): การมีส่วนร่วม; การพัฒนาชุมชน; เทศบาลตำบล

Abstract

The objectives of this study were 1) to study the people's participation in community development of Lat Ya Municipality and 2) to study factors related to level of people's participation in community development of Lat Ya Municipality Such factors included gender, age, status, educational level, income, occupation. The

Received: 2023-05-12 Revised: 2023-06-25 Accepted: 2023-06-27

¹ หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ Master of Arts Program Department of Political Science and Public Administration Faculty of Social Sciences, Kasetsart University. Corresponding Author e-mail: chalermchat.sa@ku.th

² สาขาวิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ Department of Political Science and Public Administration Faculty of Social Sciences, Kasetsart University. e-mail: fsocong@ku.ac.th

sample consisted of 373 persons. Data were collected by questionnaire. Statistical tool for data analysis were Percentage, Mean, Standard Deviation, t-test and One-way ANOVA at the .05 level of significance. The results of the study were as follow: the overall level of the people's participation in plan to develop the sub-district were high. The result of comparison found that differences of gender, age, status, education, occupation, and income affected to the people's participation in plan to develop the sub-district rate. Lat Ya sub-district did not affect people's participation in plan to develop the sub-district rate.

Keywords: Participation; Development; Municipality

บทนำ (Introduction)

ประเทศไทยนั้นมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญเกิดขึ้นเพื่อเป็นการกำหนดกฎเกณฑ์ในการปกครอง หลักการสำคัญของการประกาศใช้รัฐธรรมนูญคือ ประชาชนต้องเป็นหัวใจสำคัญ นั่นก็คือเป็นเจ้าของอำนาจอิสระ โดยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันที่ผ่านมาประชาชนนั้นไม่สามารถหรือแม้กระทั่งโอกาสในการมีส่วนร่วมในทางด้านการเมืองการปกครอง แต่ในยุคปัจจุบันมีการเรียกร้องสิทธิและเสรีภาพมากขึ้น ทำให้เกิดกระแสสนับสนุนของการเป็นประชาธิปไตยทำให้ประชาชนรู้ถึงสิทธิและเสรีภาพ และการมีส่วนร่วมในการเมืองการปกครองมากขึ้น จึงมีการนำมาปฏิรูประบอบการเมืองไทยอย่างเห็นได้ชัดเจนนที่สุดคือรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน ซึ่งมีการเน้นการให้ประชาชนมีส่วนร่วมมากขึ้น โดยมีการกระจายอำนาจไปสู่การปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ในการกำหนดกรอบความเป็นอิสระในการปกครองตนเองตามความต้องการของประชาชน และความเป็นอิสระในการกำหนดตัวนโยบาย การบริหารงานบุคคล การบริหารงานการเงิน และการบริหารการคลัง และรวมถึงมีหน้าที่ปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่ออำนวยความสะดวกและปัจจัยขั้นพื้นฐานบริการให้แก่ประชาชน และประชาชนมีสิทธิเสนอสิ่งที่ชุมชนต้องการให้หน่วยงานของรัฐได้รับทราบ เพื่อให้ชุมชนเกิดการพัฒนาดังตรงจุดและตรงความต้องการ สามารถเสนอความต้องการในการแก้ไขปัญหา หรือพัฒนาในด้านต่าง ๆ (โกวิทย์ พวงงาม, 2545) เป็นการช่วยให้ความเป็นอยู่หรือการดำรงชีวิตดีขึ้น เศรษฐกิจดีขึ้น รวมถึงสังคมของประชาชนในชุมชนก็ดีขึ้นอีกด้วย และเป็นองค์กรหรือหน่วยงานที่เปิดให้แสดงความเห็นของประชาชนในชุมชน มีส่วนร่วมทั้งด้านการบริหาร และตรวจสอบการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การมีส่วนร่วมกิจกรรมหรือโครงการต่างๆของประชาชนในชุมชน เป็นวิธีการและเป้าหมายในการพัฒนาชุมชนเพราะ การพัฒนาชุมชนให้บรรลุตามเป้าหมาย คือ การที่ทำให้ประชาชนในชุมชนมีความสามารถในการพึ่งพาตนเอง ปกครองท้องถิ่นตนเองและพัฒนาท้องถิ่นของตนเองได้ การที่ประชาชนจะบรรลุเป้าหมายดังกล่าวนั้นประชาชนจะต้อง มีการเรียนรู้ทักษะและการพัฒนาตนเอง (กรมพัฒนาชุมชน, 2564) การพัฒนาที่มีประสิทธิภาพต้องทำให้ชุมชน เกิดความตระหนักถึงถึงความสำคัญในส่วนนี้เป็นส่วนที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตและชุมชน ต้องมีความรู้และมี

ความเข้มแข็ง ชุมชนนั้นก็สามารถพัฒนาวิถีชีวิตความเป็นอยู่ให้ดีขึ้นได้ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา เป็นต้น ซึ่งทั้งหมดนี้เกิดขึ้นได้ก็จากการที่ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ ร่วมกันติดตามตรวจสอบการทำงานของหน่วยงานราชการต่าง ๆ ประชาชนย่อมมีสิทธิและเสรีภาพ อย่างเต็มที่ ตั้งแต่ขั้นริเริ่มการพัฒนา ขั้นวางแผน ขั้นดำเนินการ ขั้นรับผลประโยชน์ จนถึงขั้น ประเมินผล (ทศพล กฤตพิสิฐ, 2545) การเรียนรู้ที่ดีจะต้องเกิดจากการที่ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมหรือร่วมกันดำเนินการ ในการกระทำการหรือปฏิบัติการบางอย่าง ฉะนั้นการมีส่วนร่วมหมายถึง การที่บุคคลหรือคน ดำเนินการปฏิบัติการในเรื่องใดเรื่องหนึ่งในสิ่งนั้นหรือประเด็นที่บุคคลหรือคน นั้นมีความสนใจอย่างจริงจัง ไม่ว่าจะความเกี่ยวข้องมากน้อยกับการกระทำนั้น รวมถึงไม่มีความ เกี่ยวข้องกับตัวบุคคลหรือคนนั้นเลยก็ตาม แต่มีทัศนคติ ความคิดเห็น ความสนใจ ก็ถือว่าเป็นการมี ส่วนร่วมเช่นกัน สำหรับการมีส่วนร่วมนั้นยังเป็นหัวใจหลักในการพัฒนาเพราะต้องอาศัยการร่วมมือ ร่วมใจของประชาชนในชุมชนในการเข้าร่วมหรือการมีส่วนร่วมในเข้ามาช่วยคิด ช่วยกันแสดงความคิดเห็น เพื่อให้สามารถวางแผนกำหนดวัตถุประสงค์ที่ตัวบุคคลและชุมชนต้องการ โดยมีการส่งเสริม และเปิดโอกาสให้ประชาชนในหมู่บ้านเขตตำบลนั้นๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนหรือแนวทางการดำเนินงาน ทั้งนี้เป็นการกำหนดทิศทางการพัฒนาเทศบาลตำบล ให้มีความสอดคล้องกับ ความต้องการของประชาชนในชุมชน ตรงกับเป้าหมายที่วางไว้ของทางเทศบาลปัญหาของการจัดทำ แผนพัฒนาอาจจะเกิดผลกระทบโดยตรงถึงการบริหารงานของเทศบาลตำบล ดังนั้นการบริหารการ จัดทำแผนการพัฒนาที่ไม่ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ เนื่องมาจากประเด็นปัญหา อาทิ เช่น 1. ทัศนคติการพัฒนาของเทศบาลตำบลไม่สามารถระบุเป้าหมายในการพัฒนาว่าจะ ดำเนินงานหรือสิ่งที่จะเกิดขึ้นอยากให้เป็นแบบไหนอย่างไร 2. การวางแผนเน้นเฉพาะโครงสร้าง พื้นฐาน ไม่สนใจในการพัฒนาในด้านอื่นๆซึ่งก็มีความสำคัญไม่ต่างกัน 3. แผนการพัฒนาไม่มีความ สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในชุมชนเขตเทศบาลหรือพื้นที่นั้น 4. ประชาชนไม่มีส่วน ร่วมในการจัดทำแผนงานหรือนโยบาย เนื่องจากการบริหารงานส่วนตำบล ไม่มีการเปิดโอกาสให้ แสดงความคิดเห็น ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการต่างๆ ทั้งตั้งกฎเกณฑ์ ขั้นตอน การจัดทำแผนงานที่เป็นสิ่งที่มีความสำคัญ (กระทรวงมหาดไทย, 2559)

เทศบาลเปรียบเสมือนรากฐานที่สำคัญในเป็นการปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีความใกล้ชิด กับประชาชนมากที่สุด การบริหารหน่วยงานให้ประสบความสำเร็จนั้นต้องมีการกำหนดทิศทาง กำหนดแผนงาน กำหนดเป้าหมาย กำหนดวัตถุประสงค์ให้มีความชัดเจน โดยที่ต้องคำนึงถึง คือ ศักยภาพและความพร้อมที่จะปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรในหน่วยงาน ที่มีความพร้อมที่จะช่วยเหลือ ประชาชนมากน้อยเพียงใด ต้องร่วมมือร่วมใจกันดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงาน เพื่อสร้างการ ยอมรับให้องค์การบริหารบรรลุผลสำเร็จตามทิศทางและเป้าหมายที่ตั้งไว้รวมถึงสร้างประโยชน์ให้ ประชาชนในชุมชนอย่างที่สุด โดยอาจจะต้องมีการแบ่งการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อให้ทาง เทศบาลทราบถึงความต้องการและแก้ไขปัญหาของประชาชนในเขตเทศบาลนี้ได้ การแบ่งระดับชั้น ของการมีส่วนร่วมแบ่งได้หลายวิธี ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์และการแบ่งความสำคัญ โดยแบ่ง ความสำคัญ ดังนี้ได้แก่

1. ระดับการให้ข้อมูล เป็นการให้ข้อมูลแก่ประชาชน โดยวิธีการต่างๆเป็นการอธิบายให้ประชาชนได้ทราบ ไม่ต้องให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นใดๆ
2. ระดับการเปิดรับความคิดเห็น เปิดโอกาสให้ประชาชนออกมาแสดงความคิดเห็นเพื่อให้ทราบถึงปัญหาและความต้องการของประชาชนในชุมชน ข้อดีข้อเสียของแผนงานหรือโครงการ เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนาแผนงานต่อไป
3. ระดับการปรึกษา การพูดคุยกันระหว่างเทศบาลกับประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ทราบถึงความคืบหน้า ระบุปัญหาและความต้องการ รวมถึงข้อสงสัยในเรื่องต่างๆ
4. ระดับการจัดทำแผนร่วมกัน การให้ประชาชนร่วมกันลงความเห็นในการจัดทำแผนจัดเตรียมโครงการ และจัดทำแผนเพื่อป้องกันผลที่อาจจะเกิดขึ้น
5. ระดับการร่วมดำเนินการ ประชาชนร่วมกันดำเนินงาน โครงการ เป็นขั้นตอนที่นำแผนหรือโครงการที่คิดไปดำเนินการร่วมกันเพื่อให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้
6. ระดับการควบคุมโดยประชาชน ใช้เพื่อแก้ไขปัญหา ข้อโต้แย้ง ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นทั้งหมด

จากความเป็นมาที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการคิดค้นริเริ่มวางแผนพัฒนาชุมชนเพื่อให้รู้ถึงปัญหาและอุปสรรค ข้อเสนอแนะทางแก้ไขเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการคิดค้นริเริ่มวางแผนการพัฒนาชุมชน ของเทศบาลตำบลลาดหญ้า โดยผู้ที่จะตอบคำถามได้ดีที่สุด คือผู้ประชาชนในชุมชนเทศบาลตำบลลาดหญ้า ซึ่ง สอดคล้องกับประเด็นปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนของเทศบาลตำบลลาดหญ้ามากที่สุด เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อเสนอแนะ ปรับปรุง แนวทางการพัฒนา ในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน ในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนให้มีประสิทธิภาพและให้ประสิทธิผลอย่างสูงที่สุด และได้แผนงานที่ตอบสนองกับความต้องการของประชาชน ในชุมชนเพื่อประโยชน์และสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนในชุมชนอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objective)

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนเทศบาลตำบลลาดหญ้า
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนเทศบาลตำบลลาดหญ้า

ตามปัจจัยส่วนบุคคล

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลลาดหญ้า จำนวน 373 คน

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน โดยนำเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ขอคำแนะนำและตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของข้อคำถามจากผู้เชี่ยวชาญโดยเป็นที่ปรึกษาในการทำวิจัย นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปเก็บข้อมูล (Try-Out) จำนวน 30 ชุด แล้วนำมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α) ของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ เท่ากับ 0.98

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนเทศบาลตำบลลาดหญ้า มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนเทศบาลตำบลลาดหญ้า และเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนเทศบาลตำบลลาดหญ้า ตามปัจจัยส่วนบุคคล จำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ระดับรายได้ อาชีพ โดยเก็บ ข้อมูลจากประชากรประชาชนที่มีรายชื่อในทะเบียนสำโนครัวประชากร พักอาศัยอยู่เขตเทศบาลตำบลลาดหญ้า จำนวน 5,427 คน ผู้วิจัยได้กำหนดขนาด กลุ่มตัวอย่างของกลุ่มประชากรด้วยการใช้สูตรของ Yamane (1973) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และ กำหนดความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ 0.05 จากการคำนวณกลุ่มตัวอย่างครั้งนี้ ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 373 คน ส่วนสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage), ค่าเฉลี่ย (Mean), ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation), การหาค่าที, การวิเคราะห์การแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA), การทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีของ LSD (Least Significant Difference) และกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ครั้งนี้ไว้ที่ระดับ 0.05

ผลการวิจัย (Research Results)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลลาดหญ้า จำนวน 373 คน โดยข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ระดับรายได้ อาชีพ ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 56.8 จำนวน 212 คน มีอายุระหว่าง 20 – 30 ปี จำนวน 224 คน คิดเป็นร้อยละ 60.1 มีสถานภาพโสด จำนวน 284 คน คิดเป็นร้อยละ 76.1 มีระดับการศึกษานุปริญญาตรี/ปวส. จำนวน 231 คน คิดเป็นร้อยละ 61.9 มีระดับรายได้ที่ 10,001 – 20,000 บาท จำนวน 166 คน คิดเป็นร้อยละ 44.5 มีอาชีพเจ้าหน้าที่รัฐ จำนวน 150 คน คิดเป็นร้อยละ 40.2

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนเทศบาลตำบลลาดหญ้า ของกลุ่มตัวอย่าง โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.76) การมีส่วนร่วมในการวางแผนอยู่ในระดับมากทุกข้อ (ค่าเฉลี่ย = 3.64) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจระดับมากทุกข้อ (ค่าเฉลี่ย = 3.72) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานอยู่ในระดับมากทุกข้อ (ค่าเฉลี่ย = 3.73) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์อยู่ใน

ระดับมากทุกข้อ (ค่าเฉลี่ย = 3.81) การมีส่วนร่วมในการประเมินผลอยู่ในระดับมากทุกข้อ (ค่าเฉลี่ย = 3.74)

จากการทดสอบสมมติฐานในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานไว้ 6 ข้อ ปรากฏผลการทดสอบสมมติฐาน ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ประชาชนในตำบลลาดหญ้า ที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนแตกต่างกัน ผลทดสอบสมมติฐาน พบว่าเพศไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมมติฐานที่ 2 ประชาชนในตำบลลาดหญ้า ที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนแตกต่างกัน ผลทดสอบสมมติฐาน พบว่าอายุไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมมติฐานที่ 3 ประชาชนในตำบลลาดหญ้า ที่มีสถานภาพต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนแตกต่างกัน ผลทดสอบสมมติฐาน พบว่าสถานภาพไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมมติฐานที่ 4 ประชาชนในตำบลลาดหญ้า ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนแตกต่างกัน ผลทดสอบสมมติฐาน พบว่าระดับการศึกษาไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมมติฐานที่ 5 ประชาชนในตำบลลาดหญ้า ที่มีระดับรายได้ต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนแตกต่างกัน ผลทดสอบสมมติฐาน พบว่าระดับรายได้ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมมติฐานที่ 6 ประชาชนในตำบลลาดหญ้า ที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนแตกต่างกัน ผลทดสอบสมมติฐาน พบว่าอาชีพมีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 1 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

ปัจจัยส่วนบุคคล	ค่านัยสำคัญทางสถิติ	ผลการทดสอบสมมติฐาน	
		เป็นไปตามสมมติฐาน	ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน
1. เพศ	.000*	✓	

2. อายุ	.000*	✓
3. สถานภาพ	.000*	✓
4. ระดับการศึกษา	.000*	✓
5. ระดับรายได้	.000*	✓
6. อาชีพ	.000*	✓

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลลาดหญ้า จำนวน 373 คน โดยข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ระดับรายได้ อาชีพ ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 56.8 จำนวน 212 คน มีอายุระหว่าง 20 – 30 ปี จำนวน 224 คน คิดเป็นร้อยละ 60.1 มีสถานภาพโสด จำนวน 284 คน คิดเป็นร้อยละ 76.1 มีระดับการศึกษานุปริญญาตรี/ปวส. จำนวน 231 คน คิดเป็นร้อยละ 61.9 มีระดับรายได้ที่ 10,001 – 20,000 บาท จำนวน 166 คน คิดเป็นร้อยละ 44.5 มีอาชีพเจ้าหน้าที่รัฐ จำนวน 150 คน คิดเป็นร้อยละ 40.2

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนเทศบาลตำบลลาดหญ้า ของกลุ่มตัวอย่างโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.76)

1. การมีส่วนร่วมในการวางแผนอยู่ในระดับมากทุกข้อ (ค่าเฉลี่ย = 3.64) เนื่องจากประชาชนมีส่วนร่วมโดยการเข้าร่วมการประชุมเพื่อวางแผนการดำเนินกิจกรรมหรือโครงการในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน

2. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจระดับมากทุกข้อ (ค่าเฉลี่ย = 3.72) เนื่องจากประชาชนมีส่วนร่วมการตัดสินใจวางแผนขั้นตอนการดำเนินงานของกิจกรรมหรือโครงการเป็นอย่างดีในการพัฒนาสังคมของชุมชน

3. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานอยู่ในระดับมากทุกข้อ (ค่าเฉลี่ย = 3.73) ซึ่งประชาชนมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารในกิจกรรมหรือโครงการในการพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชน ทำให้ประชาชนทราบถึงแนวทางการดำเนินงานชัดเจนและดำเนินงานอย่างราบรื่น

4. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์อยู่ในระดับมากทุกข้อ (ค่าเฉลี่ย = 3.81) ซึ่งประชาชนมีส่วนร่วมคือได้รับประโยชน์จากการดำเนินการในกิจกรรมหรือโครงการ ในการพัฒนาสังคมของชุมชน เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสมกับชุมชน

5. การมีส่วนร่วมในการประเมินผลอยู่ในระดับมากทุกข้อ (ค่าเฉลี่ย = 3.74) เนื่องจากประชาชนมีส่วนร่วมประเมินผลการดำเนินงานในกิจกรรมหรือโครงการ ในการพัฒนาสังคมของชุมชน เพื่อวิเคราะห์การทำกิจกรรมหรือโครงการว่าควรดำเนินการต่อหรือความปรับปรุงอย่างไร

จากการทดสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้ 6 สมมติฐาน ผลปรากฏว่าเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ระดับรายได้ อาชีพ ประชาชนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในทุกๆ ด้านเป็นอย่างดีเพื่อเป็นการพัฒนาให้ชุมชนมีชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และยังเป็นพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชนอีกด้วย

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน

แนวทางการมีส่วนร่วมในด้านการวางแผน ควรมีการจัดการประชุมของเทศบาลโดยมีการเสนอแผนงานและประชาสัมพันธ์กับประชาชนในเขตเทศบาลตำบลลาดหญ้าอธิบายแผนงานให้ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลลาดหญ้าได้มีความเข้าใจมากขึ้น

1.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

แนวทางในการเพิ่มการมีส่วนร่วมในด้านการตัดสินใจ ควรมีการนำผลการประเมินที่ได้จากการทำแบบสอบถามมานำเสนอในการประชุมของเทศบาลนำผลที่ดีที่สุดมาทำการตัดสินใจในการดำเนินแผนงานตามปัญหาหรือความต้องการของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลลาดหญ้า

1.3 ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

แนวทางในการเพิ่มการมีส่วนร่วมในด้านการดำเนินงาน ควรมีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมขอความร่วมมือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องช่วยในการประชาสัมพันธ์ อาทิเช่นโรงเรียนประชาสัมพันธ์กับนักเรียนและผู้ปกครอง ศูนย์ส่งเสริมสุขภาพประชาสัมพันธ์กับผู้ป่วยและญาติ และดำเนินงานกิจกรรมในช่วงวันหยุดเพื่อเป็นการให้ประชาชนสามารถมาร่วมทำกิจกรรมได้

1.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

แนวทางในการเพิ่มการมีส่วนร่วมในด้านการรับผลประโยชน์ ควรมีการอธิบายแผนงานและเนื้อหาของกิจกรรมให้กับประชาชนในเขตเทศบาลตำบลลาดหญ้า ได้เข้าใจและได้ทราบถึงว่าถ้ามีส่วนร่วมให้การดำเนินงานกิจกรรมนี้จะสามารถได้รับประโยชน์อะไรบ้างและสามารถนำไปประยุกต์กับชีวิตความเป็นอยู่ได้อย่างไร

1.5 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

แนวทางในการเพิ่มการมีส่วนร่วมในด้านการประเมินผล ควรมีการประชาสัมพันธ์เพื่อให้ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลลาดหญ้าได้เข้าใจบทบาทสำคัญของการติดตามและการประเมินผล และเทศบาลควรมีการสรุปการดำเนินแผนงานหรือกิจกรรมต่างๆ ที่ผ่านมาแล้วแจ้งให้กับประชาชนในเขตเทศบาลตำบลลาดหญ้าได้รับรู้ เพื่อเป็นการแจ้งให้ประชาชนได้รู้ถึงการดำเนินการนั้นมีปัญหาอย่างไรและเกี่ยวข้อง

กับแผนงานหรือกิจกรรมในครั้งต่อไปอย่างไรเพื่อให้ได้ประเมินผลของแผนงานและกิจกรรมที่อาจจะเป็นการแก้ไขปัญหาที่ต่อเนื่องจากครั้งก่อนว่าควรให้เทศบาลดำเนินการต่อหรือไม่กับแผนงานหรือกิจกรรมนี้

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาการมีส่วนร่วมในการพัฒนาอำเภอ จังหวัด ในกลุ่มประชากรที่กว้างขึ้น เพื่อให้รู้แนวทางการแก้ไขปัญหาหรือความต้องการของประชาชน การวางแผนให้ประชาชนมีส่วนร่วม การดำเนินงาน และประโยชน์ของแผนงานหรือกิจกรรม ในกลุ่มประชากรที่ใหญ่ขึ้น

2.2 ควรมีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมในสื่อหรือช่องทางต่างๆ เพื่อให้ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลลาดหญ้าได้ทราบถึงแผนงานหรือกิจกรรมที่จะเกิดขึ้น และร่วมไปถึงเป็นการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในพื้นที่อื่นได้อาจมียุทธศาสตร์ในการเข้ามีส่วนร่วมในการดำเนินงานหรือทำกิจกรรมที่บุคคลเหล่านั้นมีความสนใจ

เอกสารอ้างอิง (References)

กรมพัฒนาชุมชน. (2564). แผนยุทธศาสตร์กรมการพัฒนาชุมชน. สืบค้น 2 ธันวาคม 2565,

จาก <https://inspector.cdd.go.th>

กระทรวงมหาดไทย. (2559). คู่มืออาสาพัฒนา (อสพ.) รุ่นที่ 69. กรุงเทพมหานคร. กรมการพัฒนาชุมชน.

คำรณ ภูหอมหวน. (2555). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเขื่อน อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

จำเริญ ถาตะนาน, วิจิตรา ศรีสอน และ สันฐาน ชยนนท์. (2564). การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมการพัฒนาชุมชนในพื้นที่ชายทะเล บางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร. วิทยาลัยการเมืองและการปกครอง. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

จินตวีร์ เกษมสุข. (2554). การสื่อสารกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม. กรุงเทพมหานคร. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

จิรพรรณ กาญจนะจิตรา. (2558). การพัฒนาชุมชน. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.